

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:

24.02.2016

Innspill Nasjonal helse- og sykehusplan

Brukerutvalget i Helse Sør-Øst RHF, har siden fremleggelse av st. Meld 11, nasjonal Helse og sykehusplan, 20. november 2015, gjennomgått planen og arbeidet med innspill til denne.

Innledende bemerkninger:

Vi vil først berømme Helse- og omsorgsdepartementet og regjeringen både for arbeidsform og for å ha lagt fram et dokument som på alvor tar inn i seg de utfordringene vi som brukerne er opptatt av. Det er et kvalitetsstempel at ekspertgruppe 1 har bestått av brukere. Det viser at regjeringens satsning på å ta brukerne med i viktige beslutningsprosesser er realitet, ikke festtale. Dette er et taktskifte vi mener er nødvendig for å realisere regjeringens og planens overordnede mål, som er å skape pasientens helsetjeneste.

Vi er også tilfreds med planens stadfestelse av innhold i begrepet ”sykehus” og relasjon og oppgavefordeling mellom sykehus. Vi støtter en desentralisert sykehusstruktur. Vi er tilhengere av planens oppbygging av sykehusstruktur beskrevet i boks 5.6 med tilhørende oppgavefordeling i boks 5.7.

Brukerutvalget berømmer at det rettes fokus mot mer ens praksis ved oppnevning av brukervalg og brukermedvirkning i styrene, og at det nå kommer felles retningslinjer for både RHF og HF.

Brukerutvalget er tilfreds med at regjeringen vil prioritere tilbudet innenfor psykisk helse og tverrfaglig spesialisert rusbehandling som er beskrevet i boks 5.2.

Utfordringsbilde:

Vi slutter seg til utfordringsbildet som beskrives, spesielt befolkningsutvikling og forventet bosetting i fremtiden, planens figur 4.1 og 4.3. Det er et godt utgangspunkt for videre planlegging av vårt helsevesen at det synes å være enighet om utfordringsbildet.

Planens innhold:

Vi gir vår fulle støtte til kapittel 4, 5 og 6 som vi forstår som selve planen. Vi ser også med glede at pårørende har fått større oppmerksomhet.

Vi mener imidlertid at planen i forhold til utfordringsbildet med fordel kunne ha hatt en tydeligere tiltaksdel for å møte behovet for desentraliserte tjenester og kompetanse- utfordringene.

Vi er i motsetning til de noe negative bilder som ofte tegnes av IKT i helsetjenesten, noe mer optimistiske. Vi ser at utviklingen beveger seg i stort tempo i spesialisthelsetjenesten, men vi er

bekymret for utviklingen innenfor kommunale helsetjenester. Vi er spesielt opptatt av at moderne velferdsteknologi og digitale innbyggertjenester må tas i bruk, at det blir et felles journalsystem og at pasientinformasjonen blir standardisert. Både spesialisthelsetjenesten, kommunehelsetjenesten og pasientene selv må kunne ha tilgang til samme/relevant informasjon.

Vi er opptatt av det ”kunstige” skillet vi som brukere ofte møter mellom fastlege-/primærhelsetjeneste/spesialisthelsetjeneste. Vi hadde håpet at planen i større grad kunne beskrevet løsninger i tråd med ett av våre hovedmål som er: Et sømløst pasientforløp, hvor vi som brukere ikke må ha hovedansvaret for holde systemet sammen, jfr, forord fra brukerne, kapittel 1. Vi mener at de største hindringene for en sammenhengende helsetjeneste er å finne innen IKT, utbygging av kommunale-/lokalbaserte tjenester og i selve samhandlingen (Pasientforløp fra hjem til hjem).

Vi har merket oss at planen ikke omtaler åpningstider i sykehusene, særlig hva gjelder polikliniske tjenester. Vi registrerer at kostbart medisinsk-teknisk utstyr står ubrukt store deler av døgnet. Dette er ikke god utnyttelse av ressurser. Det forventes at befolkningen i fremtiden vil stille krav om at åpningstider er bedre tilpasset deres behov. Nye muligheter innen elektronisk kommunikasjon mellom helsetjenesten og pasienter vil også medføre forventninger til helsevesenet om kontakt og raske svar større deler av døgnet i fremtiden.

Pasient- og pårørendeopplæring, god kommunikasjon og informasjon (både direkte og gjennom IKT), teknologi for egenoppfølging o.a. er lite omtalt i planen. Det samme gjelder tilrettelegging for pasient- og brukerorganisasjonenes innsats bl.a. innen likepersonsarbeid. Dette er viktig for oss som brukere, og vi forventer at slik innsats tydeliggjøres i oppfølgingen.

Vi registrerer samfunnsdebatten om akuttkirurgi. Vi mener planen på dette området vil være et godt grunnlag for videre arbeid i Stortinget og helseregionene. Vi mener at behovet for tilgjengelig og kompetent personell og forventninger i befolkningen om å få trygge og standardiserte helsetjenester, vil gjøre det vanskelig å ha akutt-kirurgiske tjenester så mange steder som i dag. Vi støtter regjeringens arbeid på området og mener det er viktig at Stortinget legger noen premisser for videre utvikling. Dette er nødvendig hvis planen skal være strategisk, premissgivende og samtidig stadfeste nødvendige prinsipper for fremtidig sykehusstruktur og samtidig gi Stortinget nødvendig fleksibilitet, handlingsrom og legitimitet.

Vi registrerer også at det knapt er debatt om de fremtidsbildene som er skissert i planen, spesielt hva gjelder pasientsikkerhet og kvalitet.

Vår vurdering, etter å ha tatt inn over oss at hver fjerde ungdom i fremtiden vil måtte utdanne seg innenfor helserelaterte fagområder, er at endringer er helt nødvendig – bl.a. i form av bedre oppgavefordeling i helsetjenesten. Vi mener perspektivet ville blitt ytterligere underbygget ved å gjennomføre økonomiske prognoser om bærekraftig utvikling.

Når det gjelder sertifiseringsordninger i helsetjenesten, velger vi ikke å ta stilling på nåværende tidspunkt. Dette av den enkle grunn at vi mener det er større utfordring i at det i helsevesenet er for mange prosedyrer, protokoller m.m, som faktisk ikke brukes eller at de inneholder kryssende intensjoner. Vi mener det burde bli lagt større vekt på å rydde i dette og lage systemer som i større grad fører til etterlevelse. Dette betyr at vi ikke ”skroter” tanken om sertifisering, men vi peker på andre utfordringer som vi, på nåværende tidspunkt, har mer tro på.

Vi registrerer at planen ikke omtaler finansieringsregimet. Brukerutvalget mener finansieringen må understøtte god pasientbehandling, riktig prioritering og god ressursbruk – gjennom hele forløpet.

Vi kunne tenke oss at Helse- og omsorgskomiteen i sin videre behandling setter et tydeligere skille mellom hva Stortinget skal beslutte og hva som ligger innenfor helseregionenes ”sørge-for” ansvar.

Vi savner også en nærmere utredning om sykehusstrukturen hvis det blir endringer i organisering, ref. Kvinnesland-utvalget.

Oppsummert:

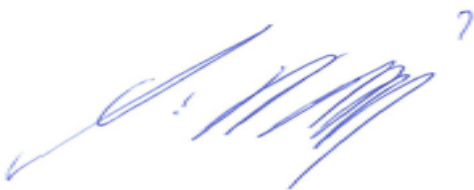
Brukerutvalget for Helse Sør-Øst RHF er svært tilfreds med at det omsider lages en Nasjonal helse- og sykehusplan som Stortinget skal ta stilling til hvert 4. år. Vi er i all hovedsak enig i planens innhold. Vi er oppmerksomme på at dette er første gang Stortinget er invitert til å ta stilling til dette store og viktige området for innbyggerne. Vi ser at planen på noen områder med fordel kunne vært mer prinsipiell og mindre detaljert.

Sammen med føringer i samhandlingsreformen, utvikling av primærhelsetjenesten og sterkere nasjonal styring av IKT-utviklingen mener brukerutvalget det er lagt et godt grunnlag for fremtidig utvikling av helsetjenesten.

Vi ser frem til at planen blir vedtatt og til videre arbeid med å følge opp planen innenfor det regionale helseforetaket.

Hamar, 24/2-2016

Med vennlig hilsen
Brukerutvalget Helse Sør-Øst RHF

Øistein Winje
leder